

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
22/5366 - BMO

Dato
20.10.2022

**Dokument 8:6 S - Representantforslag om en utredning av
forliksrådsordningen**

Jeg viser til Stortingets brev 11. oktober 2022 hvor Justiskomiteen ber om Justis- og beredskapsdepartementets uttalelse i forbindelse med behandlingen av et representantforslag (Dokument 8:6 (2022-2023) om en utredning av forliksrådsordningen).

Forliksrådene spiller en viktig og sentral rolle i rettsvesenet, både for samfunnet som helhet og for enkeltmenneskene som får løst konfliktene sine på en enkel, hurtig og billig måte. Godt fungerende forliksråd er også nødvendig for å avlaste de ordinære domstolene og sørge for god rettssikkerhet i hele landet.

Forliksrådene som institusjon i norsk rettsvesen stammer så langt tilbake som 1795. Likevel er det stadig behov for endringer både i regelverk og praksis. Forliksrådsordningen må følge utviklingen i rettsvesenet og samfunnet for øvrig. Selv om mye er gjort, også i den senere tiden, ser jeg behov for ytterligere endringer. Departementet jobber blant annet med å se på hva som skal til for å innhente bedre statistikk og annen systematisk empirisk kunnskap om forliksrådenes funksjon i praksis.

Spørsmålet om det bør stilles krav om bestemte kvalifikasjoner til medlemmer av forliksrådene har vært vurdert flere ganger, blant annet i utredningene til Småkravsutvalget (NOU 1982: 40), Tvistemålsutvalget (NOU 2001: 32) og Lekdommerutvalget (NOU 2002: 11). Konklusjonen har gjennomgående vært at en utbygging av forliksrådet i form av juridisk kompetanse, ikke er veien å gå. Bruk av

lekfolk bidrar til at forliksrådet forblir et lavterskelorgan som kan behandle et stort antall små saker på en rask, enkel og uformell måte, med fokus på praktiske løsninger. Jeg mener derfor at det ikke er aktuelt å vurdere behovet for juridisk kompetanse hos ett eller flere forliksrådsmedlemmer.

I stedet er jeg opptatt av å forbedre opplæringen av forliksrådsmedlemmene. Et viktig punkt i den forbindelse vil være begrunnelsen for forliksrådets avgjørelser. Minstekravene følger av tvisteloven § 6-12 tredje ledd, men det er viktig at begrunnelsene er grundige nok og godt formulerte. Det må fremgå at forliksrådsdommeren bygger på riktig faktum og jus, og at det er mulig å forstå ut fra begrunnelsen hvilke vurderinger forliksrådet har gjort. Begrunnelsen skal gi partene forståelse av forliksrådets avgjørelse, noe som kan være avgjørende for at de kan slå seg til ro med avgjørelsen. Gode begrunnelser vil kunne hindre at saken tas videre oppover i rettssystemet, og de kan også gjøre avgjørelsene mer etterprøvbare.

Departementet ønsker også å få inn informasjon om ulike meklingsmodeller og meklingsteknikker i opplæringsprogrammet. Det er viktig at partene oppfatter meklingsprosessen som ryddig og forutsigbar, samt at de ikke føler seg presset til å inngå et forlik.

For øvrig følger jeg nøye med på saksbehandlingstiden i forliksrådene. I den forbindelse understreker jeg at selv om det er riktig at den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i forliksrådene på landsbasis er over 100 dager, gir ikke dette et riktig bilde av saksbehandlingstiden hos de fleste forliksråd i de ulike politidistriktene. Statistikk fra Politidirektoratet viser at hos 7 av 12 politidistrikter er den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden så langt i 2022 under tremånedersfristen i tvisteloven § 6-5 første ledd. Saksbehandlingstiden på landsbasis er preget av det store antall flyklagesaker som i senere tid har kommet inn til forliksrådene i blant annet Oslo, Bærum og Ullensaker. Departementet har fulgt opp med ressurser for å avhjelpe dette.

Departementets arbeid med å forbedre forliksrådsordningen er en kontinuerlig og pågående prosess som skjer skritt for skritt, samtidig som man ser hen til ordningen som helhet. Jeg mener derfor at det ikke vil være hensiktsmessig med en egen utredning av forliksrådsordningen nå.

Med hilsen

Emilie Mehl